

Mezinárodní humanitární právo

Marek Jukl

INTER ARMA CARITAS

Humanizace ozbrojeného konfliktu

- **Důstojnost lidské bytosti musí být respektována v každé době. Bez jakékoli diskriminace musí být učiněno vše pro předcházení či alespoň zmírnění utrpení zejména těch, kteří nejsou na konfliktu přímo účastni, i těch, kteří z byli z konfliktu vyřazeni v důsledku nemoci, zranění či zajetí.**

UN Souvenir de Solférino.

La sanglante victoire de Magenta avait ouvert les portes de Milan à l'armée française, que les villes de Paris, Lodi, Crémone accueillirent avec enthousiasme. Les Autrichiens, abandonnant les

NEBYLO BY MOŽNO ZALOŽITI POMOCNÉ SPOLEČNOSTI ZA TÍM ÚČELEM, ABY OŠETŘOVALY SVÝMI DOBROVOLNÝMI PRACOVNÍKY VÁLEČNĚ RANĚNÉ BEZ ROZDÍLU PŘÍSLUŠNOSTI?

doivent
la
et
mit,
avec
mit
ins.

Le lendemain, l'empereur des Français entra dans la même ville au milieu des ovations d'un peuple heureux de témoigner sa gratitude au souverain qui venait l'aider à conquérir son indépendance.

Le 21 juin, Napoléon III et Victor Emmanuel II

soi
la o
et.
com
prie
can
de i
de ;

NEBYLO BY ŽADOUČÍ, ABY MISTŘI VÁLEČNĚHO UMĚNÍ FORMULOVALI MEZINÁRODNÍ, SMLUVNÍ A POSVÁTNE ZÁSADY, KTERÉ BYVŠE JEDNOU PŘIJATY A POTVRZENY, MOHLY BY SLOUŽITI JAKO PODKLAD POMOCNÝM SPOLEČNOSTEM PRO RANĚNÉ V RŮZNÝCH ZEMÍCH EVROPY?

Reproduction interdite sans autorisation

maréchal sur Solférino, le général Mac-Mahon sur Magenta sur Cavriana, le général Niel devant se rendre à Guidizzolo, le maréchal Canrobert à Medole, le maréchal Regnaud-de-Saint-Jean d'Angely, avec la garde impériale, à Castiglione.

UN
Souvenir
de
Solférino.

La sanglante victoire de Magenta avait ouvert
les portes de Milan à l'armée française, que les
villes de Paris, Lodi, Crémone accueillirent avec
enthousiasme. Les Autrichiens, abandonnant ces

■ Červený kříž

Le lendemain, l'empereur des Français entra
dans la même ville au milieu des ovations d'un
peuple heureux de témoigner sa gratitude au
souverain qui venait l'aider à conquérir son
indépendance.

Le 21 juin, Napoléon III et Victor Emmanuel II

soi
la
et
com
prie
can
de
de

■ Mezinárodní
humanitární právo

manches sur Solférino, le maréchal Mac-Mahon
mar de Magenta sur Cavriana, le général Niel
devait se rendre à Guidizzolo, le maréchal
Canrobert à Medole, le maréchal
Regnaud-de-Saint-Jean d'Angely, avec
la garde impériale, à Castiglione.

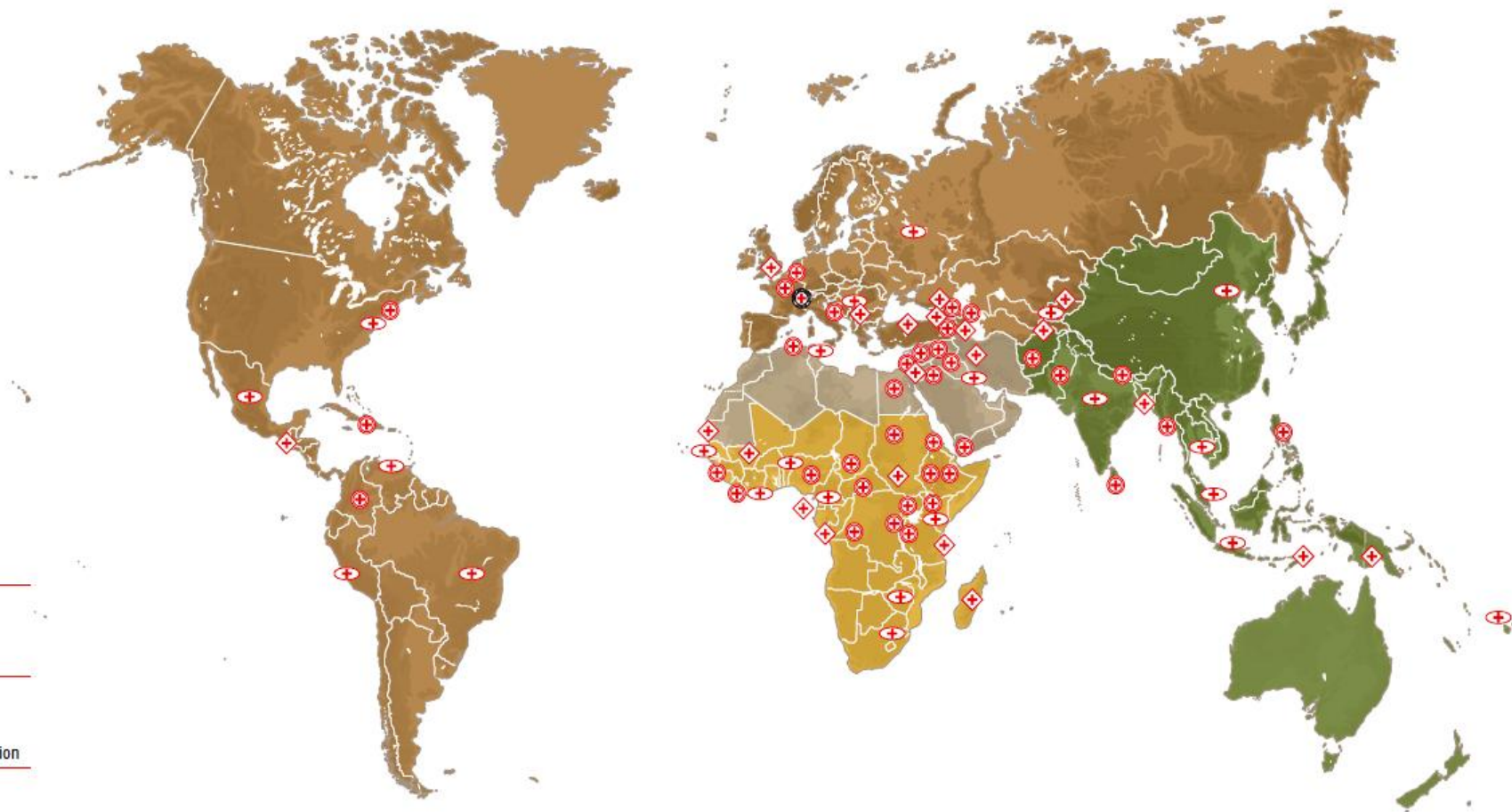
Mezinárodní výbor Červeného kříže

- 1863 – H.Dunant, sídlo Ženeva
- neutrální, nezávislá, apolitická instituce
- zakotven v Ženevských úmluvách
- mandát mezinárodního společenství
 - ◆ pomoc obětem ozbrojených konfliktů a vnitřních nepokojů
 - ◆ garant dodržování MHP
 - ◆ iniciátor opatření MHP
- uznávání nár. společností
- 1.000 + 11.000 pracovníků

Mezinárodní výbor Červeného kříže

ICRC headquarters

ICRC delegation

ICRC regional delegation

ICRC mission

Mezinárodní výbor Červeného kříže

Mezinárodní výbor Červeného kříže

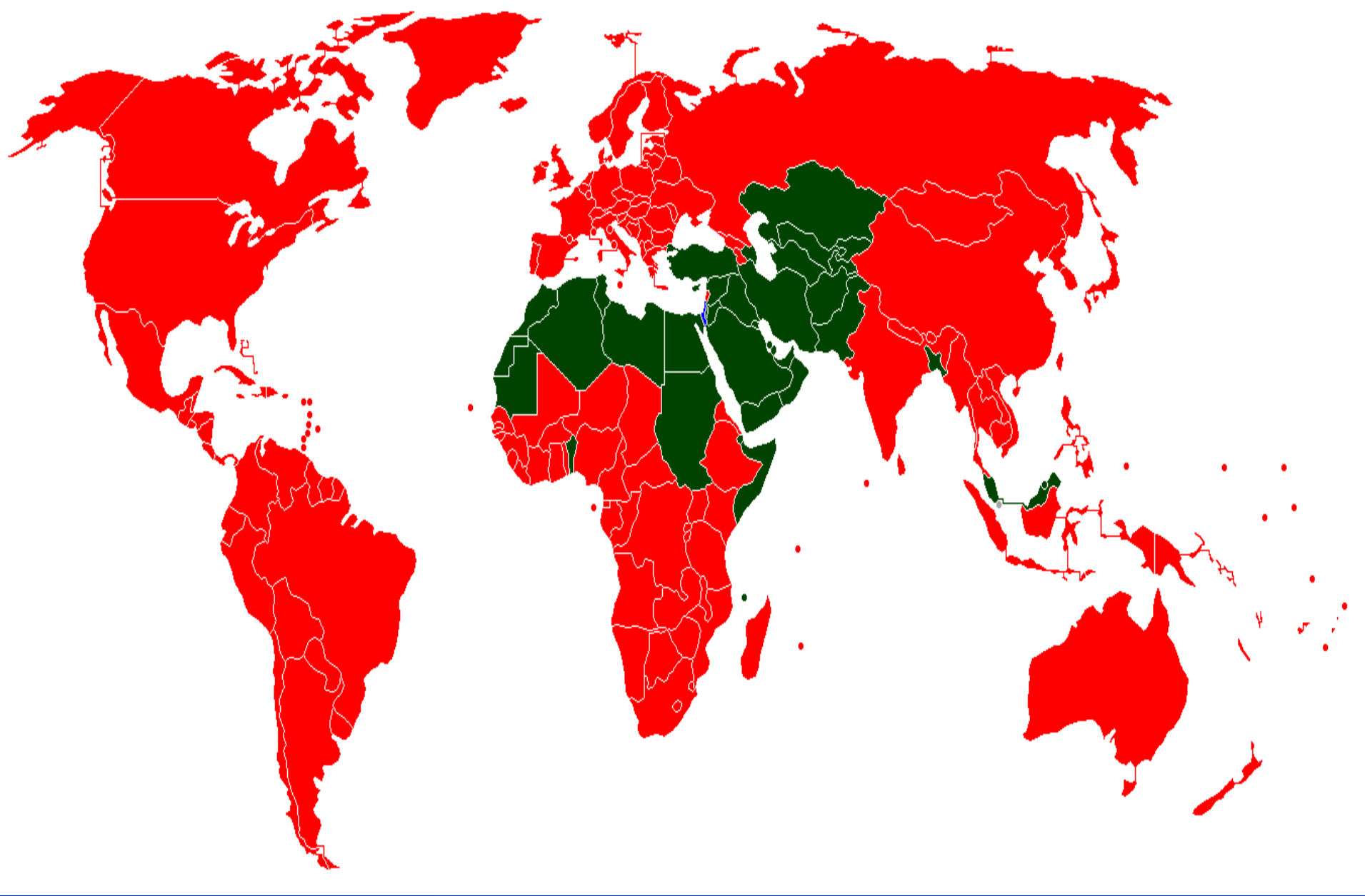

Národní společnosti ČK/ČP/MDA

- pomocné humanit. organizace vlád (188)
- akt uznání vládou - uznání MVČK
- v době míru:
 - ◆ sociální a zdravotní služby
 - ◆ pomoc v případě katastrof
 - ◆ prevence, výuka první pomoci, dárc. krve
 - ◆ šíření MHP
- v době války dále:
 - ◆ pomocná organizace vojenské ZDRS
 - ◆ péče o raněné a nemocné, utečence ap.
 - ◆ pátrací služba

Mezinárodní federace společností ČK&ČP

- Sdružení Národních společností
- koordinuje činnost NS, přesahuje-li potřeba pomoci možnosti jedné NS, organizuje součinnost ostatních
- pomoc obětem přírodních katastrof, hladomorů, epidemií mimo místa konfliktů
- dohoda s OSN, WHO
- vznik 1919, sídlo Ženeva

Pátrání, rodinné zprávy

- právo každé osoby
- přijímají
 - ◆ delegatury MVČK
 - ◆ národní Pátrací služby
- pátrání – souhlas osoby
- zprávy – cenzura možná, porta prosty
- 1.5 mil. zpráv ročně

Pátrání, rodinné zprávy

TRACING REQUEST

ŽÁDOST O PÁTRÁNÍ

1. PERSON TO BE TRACED / HLEDANÁ OSOBA

Our Ref.:

Full name (as expressed locally)

Jméno a příjmení

Also known as /Alias

Date of birth (day/month/year)

Sex

Datum narození Pohlaví M F

Place and country of birth

Místo a země narození

Father's full name

Celé jméno otce

Mother's full name

Celé jméno matky

Nationality

Origin

Státní příslušnost Národnost

Occupation

Marital status

Povolání Rodinný stav

Maiden name

Příjmení za svobodna

Spouse / Partner's name

Celé jméno manžela/partnera

*Rank / Hodnost *Unit / Jednotka

*Service number / Služební číslo

* if applicable / je-li hledaná osoba voják

C. I. C. R.

a-11013

PERSONAL POSTAL MESSAGE
MESSAGE POSTAL PERSONNEL
LC PERSÖNLICHE POST ANFRAGE

To: Au: An das:
Comité International de la Croix-Rouge,
Genève.

ENQUIRER
Personne qui s'enquiert
Fragesteller

Name
Nom

Name: BARTEK

Christian Name
Prénoms

Christian Name: ALDRICH

Address
Adresse

Address: B-253
Anschrift: MELVILLE SASK., CANADA

Relationship of Enquirer to Addressee.

Lien de parenté entre la personne qui s'enquiert et le destinataire.

Verwandschaftsgrad: ELTERN

Consulte in both letters
in French and German
in the block of the address

The Enquirer desires news of the Addressee and asks that the following message (not to exceed 25 words) should be transmitted to him.
La personne qui s'enquiert désire avoir des nouvelles du destinataire et demande qu'on lui transmette le message suivant (25 mots au maximum).

Der Fragesteller erkundigt sich über den Status des Angefragten und bittet dass man ihm die folgende Nachricht (nicht über 25 Worte) übermitteln.

LIEBE ELTERN. WIR SIND ALLE GESUND. HOFFEN IHR SEID ES AUCH WENN MÖGLICH LASST VON EUCH HÖREN GRUSSE VON ALLEN.

Date
Datum: APRIL 4, 1945

ADDRESSEE
Destinataire
EXAMINED BY D. B. 28

An wen gerichtet

Name
Nom

Name: HERR BARTEK

Christian Name
Prénoms

Christian Name: ANTON

Address
Adresse

Address: VESELI NAD MAR., MÄHREN
Anschrift: PROTEKTORAT CZECHO-SLOVAKIA

The Addressee's reply to be written on leaf
Le destinataire devra sa réponse au verso.
Kupříkladu schreibe Antwort auf Rückseite.

-5 JUN 1945

Pátrání, rodinné zprávy

TRACING REQUEST

ŽÁDOST O PÁTRÁNÍ

1. PERSON TO BE TRACED / HLEDANÁ OSOBA

Our Ref.:

Full name (as expressed locally)

Jméno a příjmení

Also known as /Alias

Date of birth (day/month/year)

Datum narození **Sex** *Pohlaví* M F

Place and country of birth

Místo a země narození

Father's full name

Celé jméno otce

Mother's full name

Celé jméno matky

Nationality

Státní příslušnost **Origin** *Národnost*

Occupation

Povolání **Marital status** *Rodinný stav*

Maiden name

Příjmení za svobodna

Spouse / Partner's name

Celé jméno manžela/partnera

*Rank / *Hodnost* *Unit / *Jednotka*

*Service number / *Služební číslo*

* if applicable / *je-li hledaná osoba voják*

MESSAGE GROIX-ROUGE RED CROSS MESSAGE ZPRÁVA ČERVENÉHO KŘÍŽE

2/mer/Fr. En./08.H3

CCK číslo:

2. EXPEDITEUR / SENDER / ODESILATEL

No. CICR

ICRC No.

Nom complet (selon l'usage local)

Full name (as expressed locally)

Jméno a příjmení

Date de naissance

Date of birth **Sexe/Sex.** *Pohlaví* M / F

Datum narození

Nom complet du père

Father's full name

Jméno a příjmení otce

Adresse postale complète

Full postal address **Code postal**

Úplná adresa **Postal code**

Opíná adresa

.....

Telephone

Telefon

3. DESTINAIRE / ADDRESSEE / ADRESÁT

No. CICR

ICRC No.

Nom complet (selon l'usage local)

Full name (as expressed locally)

Jméno a příjmení

Date de naissance

Date of birth **Sexe/Sex.** *Pohlaví* M / F

Datum narození

Nom complet du père

Father's full name

Jméno a příjmení otce

Adresse postale complète

Full postal address **Code postal**

Úplná adresa **Postal code**

Opíná adresa

.....

Telephone

Telefon

4.

Náhradní cestovní doklady

COMITÉ INTERNATIONAL DE LA CROIX-ROUGE GENEVE

S P E C I M E N

COMITÉ INTERNATIONAL GENEVE

Ce document est intransmissible et ne constitue pas une pièce d'identité; il est délivré à titre gratuit.

The present document is not transmissible and is not an identification paper; it is issued free of charge.

Este documento, personal e intransferible, no es un documento de identidad y se expide gratuitamente.

Accompagné de / Accompanied by / Acompañado por } orfanita au-dessous de 18 ans / children under 16 / hijos menores de 16 años:

Nom / Name / Apellidos } Prénom(s) / First name(s) / Nombre(s) } Date et lieu de naissance / Date and place of birth / Fecha y lugar de nacimiento

Adresse actuelle / Present address / Dirección actual: } Depuis / Since / Desde }

SIGNALEMENT	DESCRIPTION	SEÑAS PERSONALES
Cheveux / Hair / Cabello } Neuz / Nose / Nariz }		Yeux / Eyes / Ojos }
Signes particuliers / Distinguishing marks / Señales particulares }		

Pays de destination / Country of destination / País de destino }

Le présent titre ne pourra être prolongé lorsque le porteur aura atteint le pays de destination qui y figure.

Le porteur s'engage à retourner le présent document au Comité international de la Croix-Rouge, 19, avenue de la Paix, Genève, Suisse, dès son arrivée dans le pays de destination.

The present document may not be renewed after its bearer has reached the country marked on it as the place of destination.

The bearer of the present document undertakes to return it to the International Committee of the Red Cross, 19, avenue de la Paix, Geneva, Switzerland, immediately on his arrival in the country of destination.

Este documento no podrá prolongarse cuando su portador haya llegado al país de destino que en él figura.

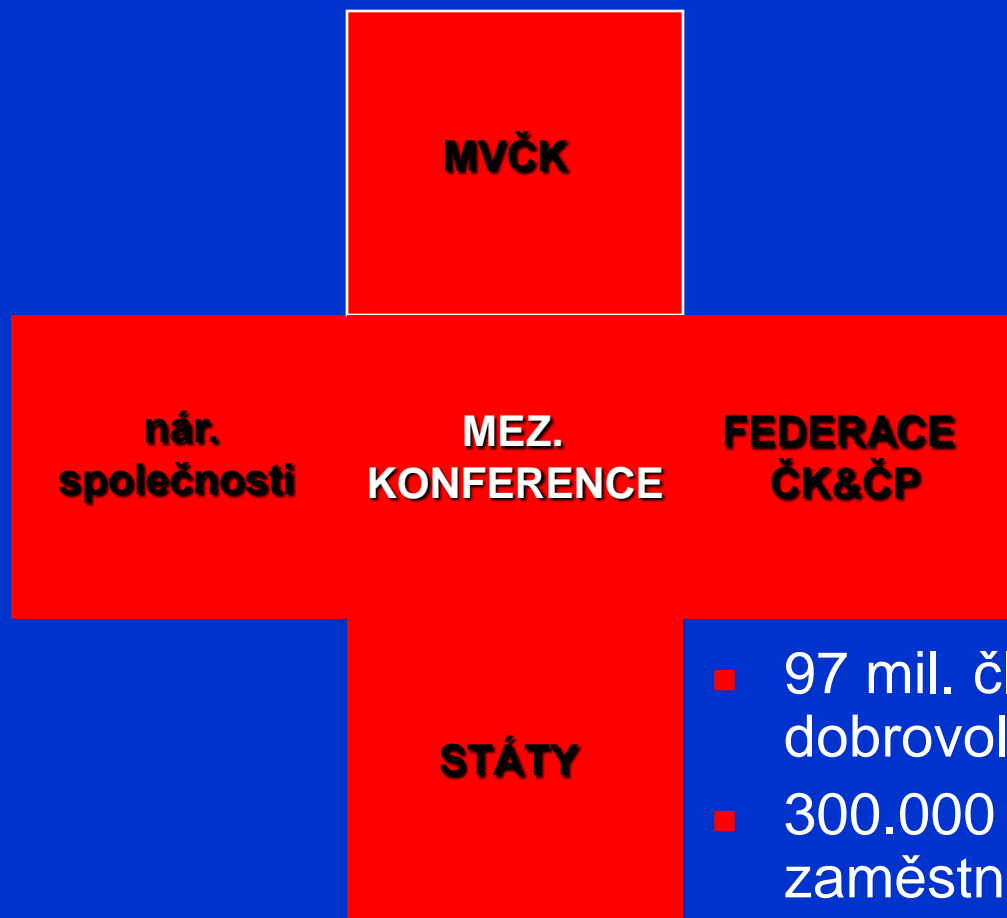
El portador se comprometo a devolver este documento al Comité internacional de la Cruz Roja, 19, avenue de la Paix, Ginebra, Suiza, inmediatamente después de su llegada al país de destino.

Signature du titulaire / Signature of bearer / Firma del interesado }

Mezinárodní hnutí CK&CP (Mezinárodní Červený kříž)

VII Principů
Humanita
Nestrannost
Neutralita
Nezávislost
Dobrovolnost
Jednota
Univerzalita

- 97 mil. členů a dobrovolníků
- 300.000 zaměstnanců

Český červený kříž

- státem uznaná národní spol. ČK v ČR
- zákon č.126/1992 Sb. o ochraně znaku a názvu ČK a o ČSČK
- úkoly:
 - ◆ zdravotnické, záchranné, sociální a humanitární služby
 - ◆ pomoc při katastrofách aj.mř. událostech
 - ◆ oblast CO a ochrany obyvatelstva
 - ◆ pomocná organizace ZDRS AČR
 - ◆ šíření MHP
 - ◆ výuka PP
 - ◆ BDK
 - ◆ pátrací služba
- >20tis členů a dobrovolníků
- 60 tis. PP
- 1,2tis – humanitární jednotky

Definice

Mezinárodní humanitární právo (p. válečné, p. ozbrojeného konfliktu) – část mezinárodního práva **regulující ozbrojené konflikty** s cílem je **humanizovat** - zajistit ochranu těm, kteří nejsou na konfliktu přímo účastni nebo z něj byli vyřazeni (zranění, zajetí).

Musí být dodrženo za všech okolností.

Přednost před zákonem.

Zdroje MHP

- 1) Smlouvy – **Ženevské úmluvy o ochraně obětí válek** (4, 1949), **Dodatkové protokoly k ŽÚ** (3, 1977, 2005) & další smlouvy (rozdvíjejí ustanovení ŽÚ - např. zákazy zbraní)
- 2) Obyčejová pravidla
- 3) Zásada humanity

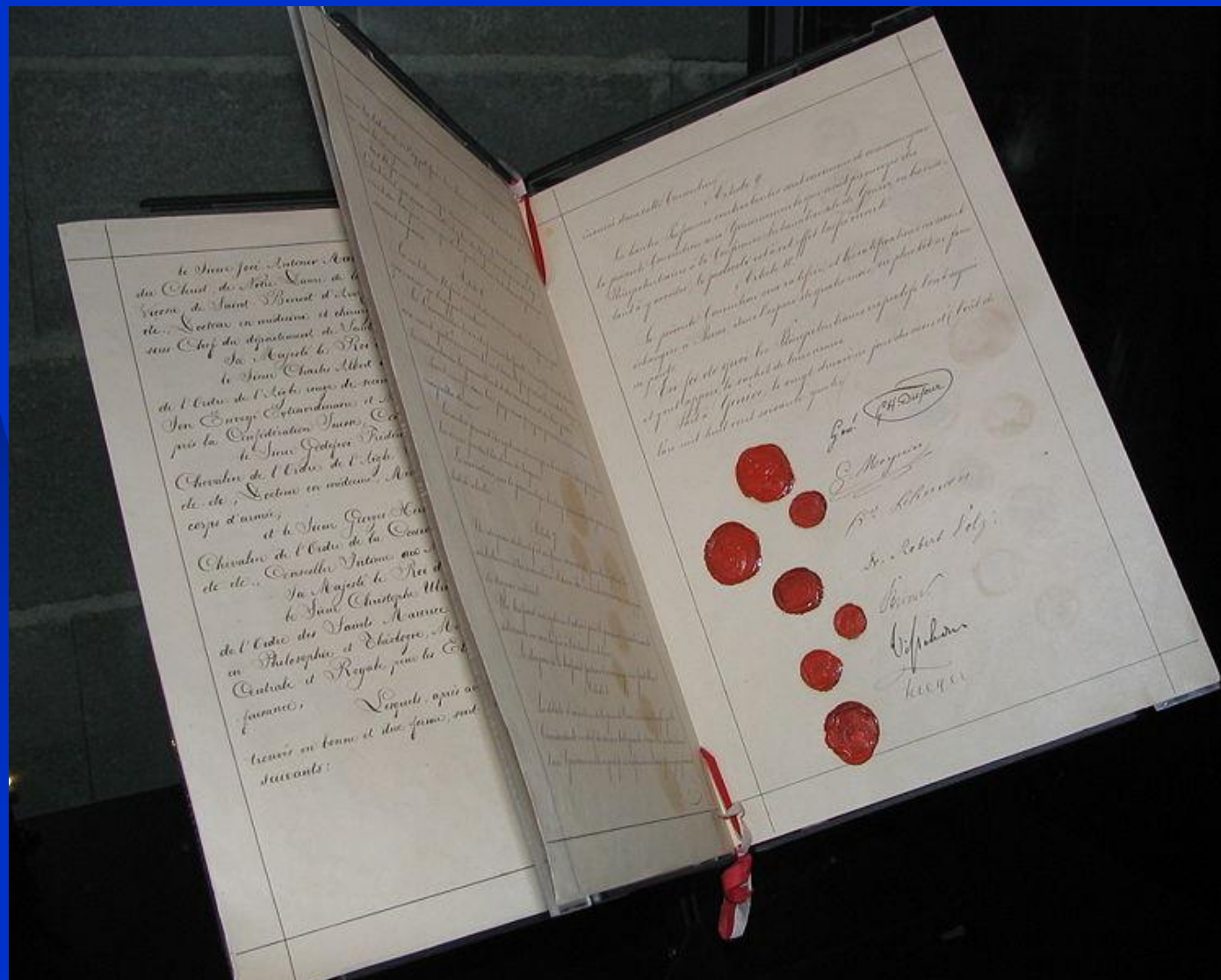

Ženevské úmluvy

- I Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli ('49)
- II Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři ('49)
- III Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci ('49)
- IV Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války ('49)
- I Dodatkový protokol o ochraně obětí mezinárodních ozbr.konfliktů ('77)
- II Dodatkový protokol o ochraně obětí vnitrostátních ozbr.konfliktů ('77)
- III Dodatkový protokol o přijetí dalšího rozeznávacího znaku (2005)

Ženevské úmluvy

Základní pravidla MHP

- 1) Povinnost vždy **rozlišovat** mezi objekty a osobami civilními a vojenskými - útok je přípustný jen proti **vojenským** osobám a objektům.

Základní pravidla MHP

- 1) Povinnost vždy **rozlišovat** mezi objekty a osobami civilními a vojenskými - útok je přípustný jen proti **vojenským** osobám a objektům.
- 2) Způsoby a prostředky vedení boje **nejsou neomezené** - **musí** zaručit omezení následků útoku jen na vojenské cíle a **nesmí** působit nadbytečné útrapy a zranění.

Základní pravidla MHP

- 1) Povinnost vždy **rozlišovat** mezi objekty a osobami civilními a vojenskými - útok je přípustný jen proti **vojenským** osobám a objektům.
- 2) Způsoby a prostředky vedení boje **nejsou neomezené** - **musí** zaručit omezení následků útoku jen na vojenské cíle a **nesmí** působit nadbytečné útrapy a zranění.
- 3) Útok na **vzdávajícího se** nebo **raněného** protivníka je **zakázán**.

Základní pravidla MHP

- 4) **Ranění a nemocní** (civilní i vojenští) mají právo na veškerou **zdravotní péči** odpovídající jejich stavu. **Zdravotníci** jsou chráněni.

Základní pravidla MHP

4) **Ranění a nemocní** (civilní i vojenští) mají právo na veškerou **zdravotní péči** odpovídající jejich stavu. **Zdravotníci** jsou chráněni.

- **červený kříž/půlměsíc**
- pravidla pro použití v konfliktu i v míru
- **nesmí být zneužit**
- průkaz zdr. personálu + evidence

červený krystal
~60, ČR

Základní pravidla MHP

- 4) **Ranění a nemocní** (civilní i vojenští) mají právo na veškerou **zdravotní péči** odpovídající jejich stavu. **Zdravotníci** jsou chráněni.
- 5) Zadržení **bojovníci a civilisté** musí být **respektováni a chráněni** proti každému násilí, mají právo na zaopatření, výměnu informací a příjem pomocných zásilek.

Základní pravidla MHP

- 4) **Ranění a nemocní** (civilní i vojenští) mají právo na veškerou **zdravotní péči** odpovídající jejich stavu. **Zdravotníci** jsou chráněni.
- 5) Zadržení **bojovníci a civilisté** musí být **respektováni a chráněni** proti každému násilí, mají právo na zaopatření, výměnu informací a příjem pomocných zásilek.
- 6) Každý má právo na **spravedlivý soudní proces**. Princip kolektivní viny je nepřípustný.

Základní pravidla MHP

- 7) **Lidská důstojnost** každého musí být respektována. Nikdo nesmí být podroben **krutému či ponižujícímu** zacházení či trestání.

Základní pravidla MHP

- 7) **Lidská důstojnost** každého musí být respektována. Nikdo nesmí být podroben **krutému či ponižujícímu** zacházení či trestání.

- 8) Na obsazeném území je okupant **povinen** zajistit veřejný pořádek, **zdravotní péči**, zásobování obyvatel a provoz vých. zařízení

Porušení MHP

- povinnost šířit znalost Ženevských úmluv
- státy jsou povinny stíhat porušení a zamezit a předcházet mu
- odpovědnost nadřízený ↔ podřízený
- **vážné porušení = válečný zločin**
- **státy jsou povinny vést pátrání a osoby podezřelé z válečných zločinů postavit před soud bez ohledu na státní příslušnost**
- soudnictví OSN, Mezinárodní zjišťovací komise, Mezinárodní trestní soud

Kontakty

www.cervenykriz.eu

www.cicr.org

jukl.marek@cervenykriz.eu

www.cervenykriz.eu/cz/mhp/ZakIP-MHP.pdf

